

Ποιο είναι το τρομακτικό σε σχέση με τα παιδιά και την τεχνολογία

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Benaki Museum organized an educational program for children 5 to 7 years old at the atelier of Giannis Pappas, one of the most important Greek sculptors of recent years, introducing the kids into the art of sculpture through works of the artist such as paintings and statues. Athens, Oct. 13, 2013

Είχα δύο λόγους να το σκεφτώ τελευταία. Ο ένας είχε σχέση με το «Ήθελα μόνο να χωρέσω». Κάθε φορά που μιλάω σε εφήβους για τη σχέση της λογοτεχνίας με τα ψηφιακά μέσα, πάντα κάποιος εκεί γύρω -γονιός, καθηγητής, δημοσιογράφος- θέτει, με φοβερά δυσοίωνο ύφος, το ζήτημα της ασφάλειας των παιδιών στο ίντερνετ ή τελοσπάντων κάποιος από τις ενδεχόμενες επιζήμιες επιδράσεις του διαδικτύου πάνω τους. [Trivia: εκείνη ακριβώς τη στιγμή τα παιδιά σταματάνε να ακούνε.] Ο δεύτερος ήταν το «Scored», το εφηβικό βιβλίο της Lauren McLaughlin, που το μετέφρασα και θα κυκλοφορήσει σύντομα από τις εκδόσεις Πατάκη.

Η ιστορία του εξελίσσεται σε μια δυστοπική κοινωνία του μέλλοντος, όπου η αξία κάθε παιδιού κρίνεται από κάμερες που παρακολουθούν την παραμικρή κίνησή του. Στην Αμερική, η συζήτηση γύρω από το «Scored» εστιάζει κυρίως στο θέμα της «κοινωνίας της επιτήρησης», των κινδύνων που κρύβει η παρείσφρηση της τεχνολογίας σε κάθε πτυχή της ιδιωτικής ζωής. Φανταστείτε το σαν ένα 1984 για εφήβους, που συστήνει στα παιδιά αυτού τους είδους τους προβληματισμούς, με μεγάλη επιδεξιότητα και γοητεία. Εκτός του ότι η ιστορία της είναι πειστική και υπογείως οικεία, η McLaughlin καταφέρνει επίσης να παρουσιάσει το θέμα με πολύ ολοκληρωμένο τρόπο, ενσωματώνοντας στην αφήγηση (μέσω των ηρώων της) επιχειρήματα και αντεπιχειρήματα που καθέννας από μας ακούει και σταθμίζει καθημερινά.

-Είναι η τεχνολογία εργαλείο για την εξάλειψη των ανισοτήτων, δίνοντας σε όλους πρόσβαση σε γνώσεις που κάποτε ήταν διαθέσιμες μόνο στους λίγους;

-Κάνει η αστυνόμευση μέσω της παρακολούθησης πιο ασφαλείς τις ζωές μας;

-Και ποια είναι η αξία της ιδιωτικότητας σε σχέση με την κοινωνική σταθερότητα, για παράδειγμα, ή την ηθική τάξη;

Ωστόσο για μένα, που έζησα με το βιβλίο αγκαλιά για δύο μήνες, η αξία του υπερβαίνει τη συζήτηση γύρω από τα δώρα και τους κινδύνους της τεχνολογίας και φτάνει στην καρδιά αυτού που θεωρώ ως το πιο σημαντικό όταν μιλάμε για προετοιμασία των παιδιών για το θαυμαστό καινούριο τους κόσμο. Ο αλγόριθμος που καθορίζει τη βαθμολογία κάθε παιδιού στο «Scored», στηρίζεται σε ένα σύστημα από ηθικά και πρακτικά κριτήρια, όπως οι επιδόσεις του στο σχολείο, η οδική του συμπεριφορά, αλλά και οι παρέες του, τα μέρη όπου συχνάζει, ο τρόπος με τον οποίο μιλάει, αγγίζεται, επαναστατεί. Κι έτσι διαμορφώνεται μια κοινωνία όπου η ιδιαιτερότητα καταδικάζεται, τα παιδιά σκέφτονται με τον ίδιο αγκυλωμένο τρόπο, οποιαδήποτε δημιουργικότητα καταπιέζεται και μια ακραία συντηρητική ηθική σαρώνει κάθε συναίσθημα, αλληλεγγύη, αφοσίωση και κριτική σκέψη.

Η τεχνολογία, ως ο απόλυτος εξομοιωτής ευκαιριών, ισοπεδώνει στην πραγματικότητα ακόμα και αυτό το μαγικό πράγμα που λέγεται «διαφορετικές μορφές ευφυίας». Μέχρι και οι ενήλικοι ήρωες που αποδέχονται το σύστημα της βαθμολόγησης και συμμορφώνονται με αυτό είναι άβουλες προσωπικότητες, ανώριμοι γέροι/μωρά που δεν εκφράζουν απόψεις, παρά μόνο αν έχουν κάποια σχέση με τη φιλοδοξία ή την ανάγκη τους για ασφάλεια και αποκατάσταση. Χρειάζεται μια δραματική πρόοδος της τεχνολογίας για να μετατραπεί μια τέτοια

τάση σε δική μας πραγματικότητα;

Όχι. Φοβάμαι πως γι' αυτό αρκεί ο συντηρητισμός μας. Γιατί ο κίνδυνος δεν είναι η τεχνολογία, είναι ο τρόπος που τα παιδιά διαχειρίζονται, αποζητούν, δέχονται και προσαρμόζονται στην επίδρασή της. Και ο τρόπος αυτός είναι στην πραγματικότητα σχεδόν το μόνο που μπορούμε να τα διδάξουμε. Όχι με την απαγόρευση, τον αποκλεισμό και την καταστροφολογία. Με την ανοιχτή συζήτηση. Με οτιδήποτε βάζει το μυαλό τους να σκεφτεί, μπροστά στην οθόνη, μπροστά σε έναν καβγά ή μπροστά σε ένα δέντρο στο βουνό. Με το παράδειγμά μας. Υ.Γ. Με ρώτησαν και τα παιδιά τις προάλλες. «Τι να κάνουμε με τους γονείς μας που δε μας αφήνουν να φτιάξουμε λογαριασμό στο Twitter;». Τους είπα να δουλέψουν για να κερδίσουν την εμπιστοσύνη σας. Τους είπα να σας ζητήσουν να κάθεστε μαζί, μια ώρα τη βδομάδα, και να το εξερευνάτε παρέα, να συζητάτε πάνω στο πώς λειτουργεί το μαραφέτι. Τους είπα να σας ακούσουν για να τα ακούσετε μετά κι εσείς. Just so you know. Υ.Γ.2 «When you're sixteen going on seventeen, waiting for life to start», θυμήθηκα σήμερα.

Αλλά ποιος μπορεί να αποκτήσει κριτική σκέψη ενώ περιμένει τη ζωή του ν' αρχίσει;

[Το παρόν κείμενο δημοσιεύτηκε αρχικά στο blog της Στέλλας Κάσδαγλη](#)

Στέλλα Κάσδαγλη

Μεταφράστρια, συγγραφέας και δημοσιογράφος, συνιδρύτρια των δικτύων Women On Top και Mentorkids και της online λέσχης ανάγνωσης Bookworm.

Πηγή: huffingtonpost.gr